

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเทคโนโลยี การสื่อสารก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพสังคมที่ต้องเตรียมคนให้มีความสามารถเผชิญกับยุคสมัย แห่งการเปลี่ยนแปลง การศึกษาจึงมีความสำคัญและมีบทบาทต่อการพัฒนาคน ฉะนั้น ในการจัดการศึกษาจึงควรพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ ยังได้มีการปรับโครงสร้างทางกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน ให้โอกาสทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ให้โอกาสทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และให้มีเสรีภาพทางด้านวิชาการ ซึ่งเป็น หลักประกันได้ว่า ครูผู้สอน ผู้เรียน มีเสรีภาพในการเรียนการสอน ช่วยส่งเสริมให้มีการคิด หารูปแบบวิธีการจัดการสอนใหม่ๆ อันจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในมาตรา 27 กำหนดไว้ว่าให้คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็น พลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร ตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็น สมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กรมวิชาการ, 2542 : 1)

จากนโยบายในการพัฒนาประเทศของรัฐบาลแต่ละชุดที่ผ่านมาพบว่าประเทศไทย ต้องอิงตามและพึ่งพาภูมิรัฐของต่างประเทศอยู่ตลอดเวลาเป็นการพัฒนาที่นำมาซึ่งปัญหาต่างๆ มากมายนับตั้งแต่การเสียเปรียบดุลการค้า ความไม่สมดุลระหว่างวิทยาศาสตร์กับวัฒนธรรม ความไม่สมดุลระหว่างอุตสาหกรรมกับเกษตรกรรมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ก็เพราะได้พัฒนาประเทศ และจัดการศึกษาโดยทอดทิ้งของดีที่ประเทศเรามีอยู่เดิม คือ ภูมิปัญญาชาวบ้านหรือภูมิปัญญา ท้องถิ่น ประกอบกับการจัดการศึกษาที่เน้นหลักสูตรจากส่วนกลางรวมถึงค่านิยมของผู้ปกครอง ที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เกิดปัญหา เกิดความแตกต่างขึ้นในสังคมอย่างรุนแรง โดยเฉพาะสังคม ในชนบทอาจกล่าวได้ว่าสังคมชนบทได้ล่มสลายไปแล้วก็ได้ ลักษณะความรุนแรงดังกล่าวถึงกับ ทำให้นักเรียนบางคนดูถูกวิถีชีวิตของตนเองและชุมชน ไม่ยอมรับ ไม่อยากจะศึกษา ไม่มีความ ภูมิใจในวัฒนธรรมและท้องถิ่นของตน ไม่รู้จักที่จะนำไปใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ ความแตกต่าง ดังกล่าวยังทำให้เกิดช่องว่างระหว่าง พ่อ แม่ ลูก เกิดช่องว่างระหว่างคนรุ่นใหม่และคนรุ่นเก่า ลูกไม่สืบสานอาชีพของพ่อแม่ คนรุ่นใหม่เข้ากับชุมชนเดิมได้ไม่สนิท วัฒนธรรม ภูมิธรรม และ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงถูกละเลยทอดทิ้งจนค่อยๆ หายไปไม่มีผู้สืบต่อ (พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต, อ้างถึงใน รุ่ง แก้วแดง, 2540 : 5)

แนวทางการแก้ปัญหาแนวทางหนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคมดังกล่าวก็คือ การจัดการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย ซึ่งหลายฝ่ายมองว่าการจัดการศึกษาที่ผ่านมาเป็นการจัดการศึกษาตามแนวคิดของตะวันตก ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาสนองต่อสังคมบริโภคนิยมที่ไม่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางสังคมมากมายตามมา เชื่อว่าเป็นผลเนื่องมาจากการจัดการศึกษาที่หลงทิศทางไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมไทย แนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยควรมุ่งจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตนเอง เรียนรู้ชุมชนที่ตนอาศัยอยู่มีความรู้สึกร่วมกันกับชุมชนของตนตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจเท่าทันกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอกชุมชนที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ ทั้งนี้เพื่อที่จะให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองและพัฒนาชุมชนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่พึงประสงค์ได้ ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษาดังกล่าวจะกระทำได้โดยการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่น หรือผู้รู้ในท้องถิ่นร่วมกำหนดหลักสูตรและร่วมกันถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านให้สถานศึกษาและผู้เรียนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ สถานศึกษาในชุมชนจะต้องเปลี่ยนทัศนะจากการสอนชุมชน รู้ดีกว่าชุมชน ไปเป็นการศึกษาเข้าใจชุมชนอย่างถ่องแท้ ผู้สอนในสถานศึกษาต้องตระหนักตนเองว่าไม่ใช่จะรู้ทุกอย่างต้องมองหาผู้ที่มีความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนหรือนางานอาชีพในชุมชนมาถ่ายทอดให้กับนักเรียน หรือนำนักเรียนไปเรียนรู้จากบุคคลเหล่านั้นหรืออีกแนวทางหนึ่งคือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาเข้าไปศึกษาถึงงานอาชีพที่มีอยู่ในชุมชน เรียนรู้ลงมือทำฝึกปฏิบัติงานอาชีพที่มีในชุมชนท้องถิ่นให้เข้าใจอย่างถ่องแท้และลึกซึ้งจนถึงรากที่มา และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แฝงอยู่ในการประกอบอาชีพเหล่านั้น แล้วนำความรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านงานอาชีพและกระบวนการทำงานอาชีพเหล่านั้นมาสร้างเป็นหลักสูตรท้องถิ่นถ่ายทอดให้ผู้เรียนในสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2532 อ้างถึงใน รัตนะ บัวสนธ์, 2535 : 3)

ประเทศไทยมีสิ่งที่มีคุณค่าอย่างมากไม่ว่าจะเป็นด้านการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมต่างๆ ซึ่งแต่ละท้องถิ่นยังคงรักษาไว้ ภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นมรดกทางสังคมและวัฒนธรรมซึ่งได้รับการสืบทอด หลักการ วิธีการ และประสบการณ์กันมาจากอดีตถึงปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง เป็นการถ่ายทอดส่วนดีของอดีตมาปรับใช้ในปัจจุบัน ภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นแหล่งความรู้ในท้องถิ่นที่อยู่ใกล้กับโรงเรียนมากที่สุด การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นการสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนในชุมชนนั้นๆ อย่างแท้จริง ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนได้ให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้นตามลำดับ กระแสของสังคมไทยที่เน้นให้เกิดความสมดุลระหว่างภูมิปัญญาไทยกับภูมิปัญญาสากล โดยมีการนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ วิถีชีวิต อารยธรรมและวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ อารยธรรมและวัฒนธรรม

ต่าง ๆ เจริญควบคู่มาพร้อมกับมนุษย์นับพันปีเพราะมนุษย์เป็นผู้สร้างวัฒนธรรมต่าง ๆ นั้น ซึ่งวัฒนธรรมนี้ยังเป็นเครื่องบ่งชี้หรือแสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแต่ละชุมชนซึ่งเป็นประโยชน์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของบรรพบุรุษทำให้เราได้ทราบว่าในบรรพกาลบรรพบุรุษของเรามีวิวัฒนาการ และความเจริญเป็นมาอย่างไร เครื่องปั้นดินเผาก็เป็นอีกหนึ่งในบรรดาวัฒนธรรมเชิงหัตถศิลป์ที่สืบทอดมาถึงเราผู้เป็นลูกหลาน ทำให้เราได้สืบเนื่องความคิดของบรรพชนของเราและพัฒนา จนมาเป็นเครื่องใช้ไม่สอยที่ทันสมัยถึงทุกวันนี้ ในอดีตบรรพชนของเราได้ใช้วัสดุใกล้ตัวมารังสรรค์และดัดแปลงเป็นเครื่องใช้ในการปรุงอาหาร เก็บรักษา และถนอมอาหาร และภาชนะต่างๆ ที่ใช้ในการบริโภคอาหารเช่น หม้อ ไห โอ่ง ถ้วย จาน ชาม เป็นต้น

สุโขทัยเป็นแหล่งอารยธรรมที่เจริญรุ่งเรืองมานานนับพันปี ปรากฏได้จากโบราณสถานและโบราณวัตถุต่างๆ สุโขทัยมีชื่อเสียงในเรื่องเครื่องปั้นดินเผาในอดีต “เครื่องสังคโลก” ที่บริเวณเมืองเก่าสวรรคโลก (อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยในปัจจุบัน) และบริเวณริมน้ำโจน เมืองเก่าสุโขทัย (อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยในปัจจุบัน) โดยเฉพาะบริเวณบ้านเกาะน้อย อำเภอศรีสัชนาลัย บริเวณฝั่งริมแม่น้ำยม พบเตาหลายร้อยเตา เครื่องปั้นดินเผาที่มีความงดงาม และสีสันเฉพาะตัว ซึ่งสันนิษฐานว่าคนไทยน่าจะได้รับการถ่ายทอดวิธีการทำเครื่องปั้นดินเผาจากคนจีนเพราะจากหลักฐานเครื่องปั้นดินเผาที่หลงเหลืออยู่เป็นศิลปะจีนปลายราชวงศ์ซ้อง และบางหลักฐานก็กล่าวว่ามีพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้นำช่างเครื่องปั้นดินเผาจีนเข้ามาที่สุโขทัยเป็นจำนวนมาก ทำให้เครื่องปั้นดินเผาสมัยสุโขทัยเจริญเป็นอย่างยิ่งในสมัยนั้น

การผลิตเครื่องสังคโลกของไทยในสมัยสุโขทัยได้ห่างหายไปเพราะการล่มสลายของอาณาจักรสุโขทัยและสวรรคโลก จึงปรากฏเพียงโบราณวัตถุที่เหลือไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ชื่นชม การผลิตเครื่องปั้นดินเผาของจังหวัดสุโขทัยไม่ปรากฏมีในแหล่งใดอีก นอกจากการผลิตแบบพื้นบ้านที่บ้านทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ซึ่งทำให้บ้านทุ่งหลวงกลายเป็นแหล่งเครื่องปั้นดินเผาที่น่าสนใจยิ่งของสุโขทัยในปัจจุบัน

ตำบลทุ่งหลวงเป็นตำบลที่มีพื้นที่อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอคีรีมาศ ซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสุโขทัย ชาวบ้านนอกจากจะทำอาชีพเกษตรกรรมแล้วยังประกอบอาชีพการทำเครื่องปั้นดินเผาเป็นอาชีพเสริมและทำสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเมื่อศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการทำหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพบว่า ถึงแม้อาชีพเครื่องปั้นดินเผาเป็นอาชีพที่ทำรายได้เป็นอย่างดีให้แก่ชาวคีรีมาศก็ตาม แต่ปัจจุบันเยาวชนรุ่นใหม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับอาชีพนี้น้อยลง จนมีแนวโน้มว่าการผลิตเครื่องปั้นดินเผาซึ่งเป็นศิลปหัตถกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ และเป็นภูมิปัญญาอันล้ำค่าของท้องถิ่นอาจไม่ได้รับการสืบทอดและอาจเสื่อมสลายไปในที่สุด (การประชุมสัมมนากลุ่มเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง, 20 ธันวาคม 2547)

จากปัญหา แนวคิด และหลักการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 3 ขึ้น โดยนำกระบวนการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านมาจัดทำเป็นสาระของหลักสูตร เริ่มจากเรียนรู้เกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของเครื่องปั้นดินเผา เครื่องมือที่ใช้ทำผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา การเตรียมน้ำดิน การทำแม่พิมพ์จากปูนปลาสเตอร์ การขึ้นรูปผลิตภัณฑ์โดยวิธีการหล่อน้ำดิน การตกแต่งผลิตภัณฑ์ การเผา และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ใช้วิธีสอน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนนำแนวคิดด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงมาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อใช้จัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี รายวิชาเพิ่มเติม ผู้วิจัยมีความมุ่งหวังว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจะสามารถช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้าน และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน ตามหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง ตลอดจนเห็นคุณค่าความสำคัญต่ออาชีพของบรรพบุรุษซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาวศรีนคร และร่วมสืบสานวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ที่งดงามของท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง
3. เพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวงโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
4. เพื่อทดลองใช้และศึกษาผลการใช้หลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง ดังนี้

4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

4.2 เปรียบเทียบความสามารถในการทำเครื่องปั้นดินเผาของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

4.3 ศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ช่วยสนับสนุนความเป็นไปได้ของสมมติฐานในการวิจัย ซึ่งหัตยา เจียมศักดิ์ (2539 : บทคัดย่อ) อนุชิต แสนทวีสุข (2544 : บทคัดย่อ) ครรชิต ประทมเวียง (2543 : บทคัดย่อ) และกาญจนาวรรณ คำสอนทา (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า

ได้หลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น และมีความเหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ ยังพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนทำคะแนนภาคปฏิบัติได้สูงมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรและงานอาชีพ นักเรียนสามารถนำความรู้ และประสบการณ์ไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาที่บ้านทุ่งหลวงหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม
2. ความสามารถในการทำเครื่องปั้นดินเผาที่บ้านทุ่งหลวงของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม
3. เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาที่บ้านทุ่งหลวงอยู่ในระดับดี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำเครื่องปั้นดินเผาที่บ้านทุ่งหลวง ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนที่เปิดสอนรายวิชาเกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธศาสตร์ เขต 1
2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ เรื่องการทำเครื่องปั้นดินเผาที่บ้านในเขตตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ซึ่งจัดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ช่วงชั้นที่ 3 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนคีรีมาศพิทยาคม จำนวน 8 หน่วย ประกอบด้วย

- หน่วยที่ 1 คุณค่าเครื่องปั้น
- หน่วยที่ 2 เครื่องมืองานดิน
- หน่วยที่ 3 น้ำดินของดี
- หน่วยที่ 4 แม่พิมพ์มหัศจรรย์
- หน่วยที่ 5 จากดินสู่ผลิตภัณฑ์
- หน่วยที่ 6 รังสรรค์ปั้นแต่ง
- หน่วยที่ 7 แข็งแกร่งด้วยการเผา
- หน่วยที่ 8 จากดินเป็นเงินตรา

3. ตัวแปรในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรจัดกระทำ คือ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาที่บ้านทุ่งหลวง

3.2 ตัวแปรตาม คือ

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง

3.2.2 ความสามารถในการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง

3.2.3 เจตคติต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง

4. ระยะเวลาในการใช้หลักสูตร

การทดลองใช้หลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้เวลาในการสอนทั้งสิ้น จำนวน 40 ชั่วโมง โดยสอนในเวลาเรียนปกติ 24 ชั่วโมง และสอนนอกเวลาเรียน 16 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สภาพปัญหา ความต้องการและกระบวนการทำเครื่องปั้นดินเผาของคนในชุมชนในเขตตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

การพัฒนาหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง หมายถึง กระบวนการจัดทำหลักสูตรตั้งแต่การเริ่มศึกษา หลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย และกระบวนการทำเครื่องปั้นดินเผาของคนในชุมชน โดยเริ่มจากศึกษาประโยชน์และความสำคัญของเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง การเตรียมน้ำดิน เครื่องมือที่ใช้ในการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้าน การทำแม่พิมพ์จากปูนปลาสเตอร์ การขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ด้วยวิธีหล่อน้ำดิน การตกแต่ง การเผา และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แล้วนำมาสร้างเป็นหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและโครงสร้างเวลาเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนคีรีมาศพิทยาคม และทำการประเมินคุณภาพของหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินผลการใช้หลักสูตรหลังจากทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 3 ด้าน ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการทำเครื่องปั้นดินเผา และเจตคติของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง

หลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง หมายถึง รายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นซึ่งสอดคล้องกับภูมิปัญญาชาวบ้านแล้วจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้ขึ้นมาใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นในเขตอำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย เพื่อใช้จัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคีรีมาศพิทยาคม อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1